

T. B. M. M. (S. Sayısı : 507'ye 1 inci Ek)**2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/591)****Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu***Türkiye Büyük Millet Meclisi**Plan ve Bütçe Komisyonu**Esas No. : 1/591**1.2.1991**Karar No. : 154***TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Bilindiği gibi, Komisyonumuzun 7.3.1990 tarihli 33 ve 9.1.1991 tarihli 37 nci birleşimlerinde görüşülüp, kabul edilmesiyle Yüksek Başkanlığa sunulan ve Başkanlıkça Sıra Sayısı 507 olarak bastırılıp dağıtılan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine alınan "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" İçtüzüğü'nün 89 uncu maddesi uyarınca, Hükümetin yeniden incelenmesi talebi üzerine, Genel Kurulun 22.1.1991 gün ve 71 inci birleşiminde bu işlem, görüşülmeksizin yerine getirilerek Komisyonumuza havale edilmiştir. Söz konusu tasarı, Komisyonumuzun 30.1.1991 tarih ve 40 ıncı birleşiminde Hükümeti temsilen Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol'un başkanlığında Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımıyla yeniden görüşüldü.

Tasarının tümü üzerinde yapılan açıklamalarda Komisyonunda daha önce yapılan görüşmeler ve bu görüşmeler sonucu kabul edilen metindeki bir kısım hükümlerin Hükümet tarafından yeniden gözden geçirildiği ve düzeltilmesi gereken noktaların bulunduğu anlaşıldığı ifade edilmiş, bu nedenle tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülürken önerge vermek suretiyle düzeltilmesi yerine Komisyonunda yeniden görüşülebilmesi için İçtüzüğü'nün 89 uncu maddesi uyarınca Hükümet tarafından Komisyona geri gönderilmesinin daha uygun olacağı sonucuna varıldığı hususu açıklanmıştır. Bu açıklamalardan sonra; Üniversitelerin yönetim modelin değiştirildiği, halen uygulanmakta olan Anayasa ve 2547 sayılı Kanunla belirlenmiş olan modelin dışına çıktığı, özel statülü üniversiteler kurulduğu, bu üniversitelerin aynı zamanda paralı üniversiteler olacağı, öğrencilerin maddî olarak ciddi katkıda bulunmak zorunda kalacakları, getirilmek istenen modelin Türkiye Şartlarına uymayan bir model olduğu, vakıf üniversitelerine kaynak aktarılması yollarının açıldığı, Vakıflar tarafından kurulan Yükseköğretim Kurumlarına üniversite adının verilmesinin anayasa açısından mümkün olmadığı, bu ne-

NOT : Tasarı, Genel Kurulun 15.1.1991 tarihli 64 üncü Birleşiminde Hükümetçe İçtüzüğü'nün 76 ncı maddesinin *birinci fıkrasına göre geri alınmış, ancak Malatya Milletvekili Yusuf Bozkurt Özal'ın aynı maddenin ikinci fıkrasına göre tasarının üzerine alması nedeniyle işlemlere devam edilmiştir.

denle Bilkent Üniversitesi adının bu kuruma verilemeyeceği, şeklindeki görüş ve eleştirilere Hükümet adına verilen cevaplarda; Model değişikliğine gidildiğinin doğru olduğu, tek bir modeli olan ülkelerin eğitim ve öğretime de bağlı olarak gelişemedikleri, gelişmiş olan ülkelerde olduğu gibi, esnek, çeşitli, farklı, birbirinden ayrı yapıda olan üniversitelerin bulunduğu bir yarışma ortamına girilmesinin amaçlandığı, batıdaki gelişmiş üniversite modelinin Yükseköğretimimizin bünyesine uygun olan yanlarının örnek alınmasının yararlı olacağı; herkesin eğitimden eşit olarak yararlanması için çalışıldığı, özel statülü üniversitelerin amaçlanan çeşitlerden biri olduğu, Yükseköğretim Kurumlarının Anayasanın 42 ve 130 uncu maddesine uygun olarak kurulduğu, diğer üniversitelerden farklı olmayan, birçok alanda mevcut üniversitelerimizle eşdeğer olan, bazı konularda bunların üzerinde araştırma ve teknolojide başarıları bulunan bir Yükseköğretim Kurumuna üniversite ismi verilmesini yeni kurulmakta olan üniversite gibi yorumlanamayacağı, herşeyi ile ortada olan mevcut bir yapıya yalnız isim verilmekte olduğu gibi açıklamalar yapılmıştır. Bu görüşmelerden sonra tasarının tümü benimsenmiş ve Komisyonumuzca daha önce kabul edilen metin esas alınarak maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Komisyonumuz metninin Çerçeve 1 inci maddesi ile değişikliği öngörülen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 3 üncü maddesinin (c) fıkrası; verilen bir önerenin kabulü ile Yükseköğretim Kurumlarına araştırma faaliyetleri yanında, uygulama yapma imkânının sağlanması, yüksek teknoloji enstitüsünün, özellikle teknoloji alanlarında yüksek düzeyde araştırma, eğitim-öğretim, üretim, yayın ve danışmanlık yapan ve bilimsel özerkliğe sahip bir kurum olmasını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiş,

2 nci maddenin görüşmelerine başlanmadan önce verilen bir önerge doğrultusunda tasarıya eklenen yeni çerçeve 2 nci madde ile, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin (f) fıkrası; mevcut yükseköğretim kurumlarına yüksek teknoloji enstitüleri de ilave edilmek suretiyle değiştirilmiş,

Çerçeve 2 nci madde kapsamına, Yüksek Teknoloji Enstitüleri de alınmış ve yeni eklenen çerçeve 2 nci madde nedeniyle çerçeve 3 üncü madde olarak kabul edilmiş,

Çerçeve 3 üncü madde, Yükseköğretim Kurulunun çıkaracağı yönetmeliğin; Millî Eğitim Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşünün alınması ile çıkarılabilmesini öngörecektir şekilde yeniden düzenlenerek, çerçeve 4 üncü madde olarak kabul edilmiş,

Çerçeve 4 üncü madde, çerçeve 5 inci madde olarak aynen,

Çerçeve 5 inci madde ile değiştirilen, 2547 sayılı Yükseköğretim Kurulu Kanununa Ek 7 nci maddesinde yer alan "ve arazi vergisinden" ibaresi, emlak deyiminin, araziyi de kapsamaması nedeniyle madde metninden çıkarılmış ve çerçeve 6 ncı madde olarak kabul edilmiş,

Çerçeve 6 ncı madde ile, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa eklenen Ek madde 18; Yükseköğretim Kurumlarına tahsisi yapılan kamu tüzelkişiliğine ait arazilerinin, hibe ile ilgili bölümü metinden çıkarılmış, yapılacak Devlet yardımının Millî Eğitim Bakanlığının görüş ve önerisi alınmak suretiyle yapılması ve oranının da % 45'e indirilmesi benimsendiğinden metin yeniden düzenlenmiş, Ek Madde 19'un (a) fıkrası ile, üniversitelere verilen özel statünün; Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınmak suretiyle, Millî Eğitim Bakanlığının önerisi üzerine uygun görülen üniversitelere Bakanlar Kurulu Kararıyla verilmesi şeklinde yeni bir sisteme bağlanmış, Üst Yönetim Kurulu Üyeleri sayısının 7'den 9'a çıkarılması ile bunların seçim ve atama işlemleri yeniden düzenlenmiş, (c) fıkrasının 2 nci bendinde yer alan işletme hesabının gelir

kaynakları ile ilgili hükümler yeni esaslara bağlanmış, öğrenci başına gerçek maliyetlerin Üst Yönetim Kurulunun teklifi, Devlet Planlama Teşkilatının uygun görüşü ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmesi hükmü getirilmiş, (c) fıkrasının 4 üncü bendi ile öğrencilere ne ölçüde borç verileceği ve ödeme usullerinin nasıl olacağı Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü ile Millî Eğitim Bakanlığının çıkaracağı yönetmelikle tespit edilmesi hususu getirilmiş, (d) fıkrasında yer alan "yenileme usulleri ile" ibaresi metinden çıkarılmış ve Ek Madde 19 yapılan bu değişikliklerle, Ek Madde 20 aynen, Millî Eğitim Bakanlığınca düzenlenen Lise mezunlarına Meslek Edindirme programını başarıyla tamamlayanların, meslek yüksekokullarına geçiş şartlarını düzenleyen yeni bir metin Ek Madde 21 olarak tasarıya eklenmiş ve çerçeve 6 ncı madde yapılan bu değişikliklerle çerçeve 7 nci madde olarak kabul edilmiş,

Çerçeve 7 nci madde çerçeve 8 inci madde olarak aynen,
Geçici Madde 1 aynen,

Komisyonumuz metnine Geçici Madde 2 olarak; Üst Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri ve seçimleri ile ilgili hususları belirleyen yeni bir madde eklenmiş, yürürlük ve yürütmeye ilişkin 8 ve 9 uncu maddeler 9 ve 10 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının başlığı, yapılan değişiklikler nedeniyle "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Dört Ek Madde Eklenmesi ve Bir Ek Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Yusuf Bozkurt Özal
Malatya
Sözcü
Reşit Ülker
İstanbul
Üye
Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman

Üye
Ömer Okan Çağlar
Aydın

Üye
A. Şamil Kazokoğlu
Bolu
Üye
Ayhan Uysal
Çanakkale

Başkanvekili
Hazım Kutay
Ankara
Üye
Mehmet Ali Bilici
Adana
Üye
Nihat Türker
Afyon
(İmzada bulunamadı)
Üye
Hülmî Ziya Postacı
Aydın
(Karşı Oy Yazım Eklidir)
Üye
Sait Ekinci
Burdur
Üye
Ünal Aktaya
Çorum

Üye
İsmail Şengün
Denizli

Üye
Mehmet Kahraman
Erzurum

Üye
Etem Çankurtaran
İçel
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Birgen Keleş
İzmir
(Karşı oy yazım ektedir)

Üye
Mahmut Alınak
Kars
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mustafa Şahin
Kayseri

Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli

Üye
Ali Talip Özdemir
Konya

Üye
Mahmut Öztürk
Niğde
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Sakir Şeker
Sivas

Üye
Erdal Kalkan
Edirne
(Muhalifim)

Üye
A. Aykon Doğan
Isparta
(İmzada bulunamadı)

Üye
Erol Güngör
İzmir
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Ülku Söylemezoğlu
Kahramanmaraş
(İmzada bulunamadı)

Üye
Cemal Seymen
Nevşehir
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Şevki Göğüşer
Kırşehir

Üye
Mustafa Dinek
Konya

Üye
Sümer Oral
Manisa
(İmzada bulunamadı)

Üye
Birsel Sönmez
Niğde

Üye
Enis Tütüncü
Tekirdağ

Üye
Tevfik Ertüzün
Zonguldak
(Muhalefet şerhim eklidir)

KARŞI OY

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı;

1. Vakıflar tarafından kurulan yüksek öğretim kurumlarına üniversite adının verilmesi- ni gerçekleştirmekte,

2. Vakıf Üniversitelerine kaynak aktarılmasının yollarını açmakta,

3. Mütevelli Heyet Sisteminin tüm Üniversiteler tarafından benimsenmesini mümkün kılmaktadır.

Anayasanın 130 uncu maddesine göre Üniversiteler çeşitli yükseköğretim birimleri olan, kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip bulunan ve Devlet tarafından kanunla kurulan kurumlardır. Bu niteliklerden yoksun kurumların üniversite diye tanımlanması Anayasanın 130 uncu maddesine aykırıdır. Devletin malî gücünün sınırlılığı ileri sürülerek Vakıfların yüksek öğretim kurumları kurmalarına imkân tanınmakta, sonra da bunlara sadece malî muafiyetler, istisnalar ve diğer malî kolaylıklar tanınmakla yetinilmemekte fakat söz konusu kurumlara Hazine ve kamu tüzelkişilerine ait arazi ve tesislerin tahsis edilmesi, her türlü masraflarının yarısının devlet tarafından karşılanması ve bu amaçla Bütçeden kaynak ayrılması öngörülmektedir. Gerek Vakıfların kurdukları yüksek öğretim kurumlarının gerek Mütevelli Heyet sistemini benimseyen ve kendilerine özel statü verilen Üniversitelerin Bütçeden kaynak almaları sağlanmakta; ancak, bu kaynakların nasıl harcandığı konusunda Genel ve Katma Bütçeli kurumların tabi oldukları uygulamadan farklı bir yöntem önerilmektedir ve TBMM'nin Bütçeden ayrılan kaynaklar üzerindeki denetimi bertaraf edilmektedir.

Yasa Tasarısı Anayasanın 6, 123 ve 130 uncu maddelerine aykırı olduğu için, eğitimde fırsat eşitliğine inandığımız ve bunun için de paralı eğitime karşı olduğumuz için, Üniversitelerin özerkliğini savunduğumuz için, kamu hizmetlerinin kamu kuruluşları tarafından yapılmasını gerekli gördüğümüz için, Devletin olanaklarının yeterli olmadığını ileri sürerek Vakıflara yüksek öğretim kurumu kurdurulmasını sonra da bu kurumlara Devletten büyük kaynak aktarılmasını doğru bulmadığımız için, Bütçeden ayrılan kaynakların TBMM denetiminin dışına çıkartılmasına katılmadığımız için, özerk olmayan Üniversiteler yaratma amacına hizmet edeceği için karşı oy kullanmaktayız.

Birgen Keleş

İzmir

Erol Güngör

İzmir

Erdal Kalkan

Edirne

Cemal Seymen

Nevşehir

Hülmî Ziya Postacı

Aydın

Etem Cankurtaran

İçel

Enis Tütüncü

Tekirdağ

MUHALEFET ŞERHİ

2547 Sayılı YÖK kanununda 8 yıl içinde yapılan bu 19 uncu değişikliğe aşağıdaki nedenlerle muhalifiz.

1. Üniversitelerin yönetim modeli değiştirilerek "Özel Statü"ye sahip üniversite modeli oluşturulmaktadır. Özel Statü'lü üniversitelerin hangi niteliklere sahip olacağı açıkça belirlenmemektedir. Üst Yönetim Kurulu üyelerinin 6'sının ve rektörün Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek olmasıyla, bu üniversitelerin doğrudan doğruya Cumhurbaşkanı tarafından yönetileceği anlaşılmaktadır. Cumhurbaşkanı artık sadece YÖK üyelerini ve rektörleri belirlemekle kalmayacak, Üniversite Yönetim Kurullarının üyelerini de doğrudan kontrolüne almış olacaktır. Dolayısıyla, getirilmek istenen model değişikliği üniversitemizi demokratik

nitelikten daha da uzaklaştıracaktır. İdarî özerkliğin söz konusu olmadığı Üniversitelerimizin bilimsel özerliğe ne kadar sahip olabilecekleri ciddi bir endişe kaynağıdır. Hür olmayan bir ortamda bilimsel gelişmenin sağlanamayacağı reddedilmesi mümkün olmayan bir gerçektir.

2. Özel Statülü üniversitelerde, öğretim üyeleri sözleşmeli olarak istihdam edileceklerdir. İstihdam güvencesinin kalmayacağı bu durumda, öğretim görevlilerinin ülke sorunları hakkında iktidara karşı görüş ve düşünce ortaya koyamayacakları açıktır. YÖK modeli içinde, yönetimin idarî terörü altında görevlerini sürdürmekte olan bilim adamlarımız, böylece ülke sorunlarından tamamen uzaklaştırılmış olacaklardır.

3. Özel Statülü üniversiteler, paralı yüksek öğretime geçişi sağlayacaklardır. Yüksek öğretimde okullaşma oranının % 10 olduğu ülkemizde, paralı eğitimi kabullenmek mümkün değildir. Yüksek öğretim şansını elde edebilmenin çok güç olduğu ülkemizde, paralı eğitimin yaygınlaşmasıyla yüksek gelir grupları için yükseköğretim bir imtiyaz haline gelecek ve toplumuzdaki eşitsizlik ve adaletsizlikler daha da derinleşecektir.

4. Vakıf üniversitelerine, kendileri tarafından hazırlanacak yıllık bütçelerinin % 45'ine kadar varan kısmının devlet tarafından ödenmesi hakkaniyet ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını ilkelere aykırıdır. Böylece, vakıf üniversiteleri, her türlü yatırım harcamalarının devlet tarafından finansmanını sağlayacaklardır. Devlet, kendi eğitim hedefleri ve politikasıyla uyum halinde olmasa dahi, bu harcamalara katılmak zorunda kalacaktır. En azından, devlet tarafından yapılacak kaynak tahsislerinin objektif kriterlere bağlanması ve bu harcamaların Sayıştay ve TBMM denetimine tâbi olmasını sağlayacak mekanizmaların kurulması gerekir.

5. Bazı vakıflar tarafından kurulmuş bulunan "Bilkent" isimli yükseköğretim kurumu-na "Üniversite" sıfatının verilmesi, Anayasamızın 130 uncu maddesine açıkça aykırıdır.

Tevfik Ertüzün
Zonguldak

Mahmut Öztürk
Niğde

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Dört Ek Madde Eklenmesi ve Bir Ek Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 3 üncü maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

“c) Yükseköğretim Kurumları : Üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksekokulları ile uygulama ve araştırma merkezleridir.

Yüksek teknoloji enstitüsü, özellikle teknoloji alanlarında yüksek düzeyde araştırma, eğitim-öğretim, üretim, yayın ve danışmanlık yapan, tüzelkişiliğe ve bilimsel özerkliğe sahip bir yükseköğretim kurumudur.”

MADDE 2. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin (f) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunlar içindeki fakülte, enstitü ve yüksekokullar, kalkınma plan ve programlarının ilke ve hedefleri doğrultusunda ve yükseköğretim planlaması çerçevesinde Yükseköğretim Kurulunun görüşü veya önerisi üzerine kanunla kurulur.”

MADDE 3. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 56 ıncı maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri genel bütçeye dahil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan malî muafiyetler, istisnalar ve diğer malî kolaylıklardan aynen yararlanırlar.

Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından üniversitelere ve yüksek teknoloji enstitülerine makbuz karşılığında yapılacak nakdî bağışlar, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları hükümlerine göre yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilir.”

MADDE 4. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumlarına, en az iki fakülteden oluşması, Fen ve Edebiyat alanlarıyla ilgili eğitim programlarının bulunması ve eğitim-öğretim ve araştırma düzeyinin en az o ilde, o ilde yoksa en yakın ildeki Devlet üniversitesindeki eğitim-öğretim ve araştırma düzeyinde olduğunun tespiti halinde, kanunla üniversite adı verilebilir. Vakıflarca kurulmuş bir yükseköğretim kurumunun yukarıda sayılan niteliklere sahip olup olmadığını belirten esaslar Millî Eğitim Bakanlığının ve Devlet Planlama Teşkilatının uygun görüşü alınarak, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 5. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yükseköğretim Genel Kurulunca belgeler üzerinde yapılacak inceleme sonucunun, yeni bir üniversitenin kurulmasını veya kurulmuş bir yükseköğretim kuruluna üniversite adının verilmesini gerektirmesi halinde tekemmül ettirilen teklif dosyası gereği için Millî Eğitim Bakanlığına sunulur.”

MADDE 6. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kurulu Kanununun Ek 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Ek Madde 7. — Vakıflarca kurulacak yükseköğretim kurumları, bu Kanunun 56 ncı maddesinde yer alan malî kolaylıklardan, muafiyetlerden ve istisnalardan aynen istifade ederler ve bunlar emlak vergisinden muaf tutulurlar.”

MADDE 7. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa aşağıdaki dört ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18. — Vakıflar tarafından kurulmuş yükseköğretim kurumlarına eğitim-öğretim ve araştırma tesisleri, öğretim üyesi lojmanları, öğrenci yurtları, sosyal ve kültürel tesisler kurmak üzere, Bakanlar Kurulu kararıyla, Hazine veya muvafakatları alınmak suretiyle, kamu tüzelkişilerine ait arazi ve tesisler tahsis edilebilir.

Vakıflarca kurulmuş yükseköğretim kurumlarından eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini en az iki eğitim-öğretim yılı sürdürmüş olanlara, talepleri halinde, o yükseköğretim kurumunun eğitim-öğretim, araştırma, kütüphane ve yatırım masrafları ile diğer cari harcama kalemleri için Yükseköğretim Kurulunun teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanlığının görüş ve önerisi ile Bakanlar Kurulunca tespit edilecek esaslara göre, kendi bütçesinde öngörülen miktarın % 45'ini geçmemek kaydıyla her yıl Devlet yardımı yapılır. Bakanlar Kurulunca esaslar tespit edilirken yardımın yapılacağı yükseköğretim kurumunun araştırma çalışmalarının düzeyleri dikkate alınır. Devlet yardımı, ilgili yükseköğretim kurumunun müracaatı üzerine Millî Eğitim Bakanlığının görüş ve önerisi ile Bütçe Kanununda her yıl bu maksatla ayrılan ödenekten iki eşit taksit halinde Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılır.

Yardım alan yükseköğretim kurumu her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yılın gelir ve giderlerini Maliye ve Gümrük ve Millî Eğitim bakanlıkları ile Yükseköğretim Kuruluna göndermek zorundadır.”

EK MADDE 19. — a) Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınmak suretiyle, Millî Eğitim Bakanlığının önerisi üzerine uygun görülen üniversitelere Bakanlar Kurulu kararıyla özel statü verilebilir. Özel statü verilen bir üniversite, dokuz kişilik bir Üst Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Üst Yönetim Kurulunun rektör dışındaki sekiz üyesinden ikisi Millî Eğitim Bakanlığı, ikisi Yükseköğretim Kurulunca gösterilecek 3 misli aday arasından Cumhurbaşkanınca atanır. Cumhurbaşkanı gerektiğinde yeni adayların tespitini isteyebilir. Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmayanların yerine yeni adayların seçilmeleri iki hafta içinde yapılmadığı takdirde, Cumhurbaşkanınca doğrudan atama yapılır. Üyelerin geri kalan dördü ise Cumhurbaşkanınca doğrudan atanır. Üst Yönetim Kurulu üyeleri yaş haddi hariç Devlet memuru olma niteliğine sahip olan ve toplumda temayüz etmiş kişiler arasından seçilir. Bu üyelerin görev süresi altı yıl olup her üç yılda bir yarısı yenilenir. Süresi sona eren üyelerin yeniden seçilmesi mümkündür. Herhangi bir nedenle üyeliğin normal süreden önce sona ermesi halinde, eski üyenin kalan süresini tamamlamak üzere yenisi seçilir.

Rektör dışındaki üyeler fahri olarak görev yapar. Bunlara toplantılara katılmak için yaptıkları masraflar dışında herhangi bir ad altında üniversiteden ödeme yapılmaz.

Bu üniversitelerde rektör, Üst Yönetim Kurulunun rektör dışındaki üyelerinin göstereceği dört aday arasından Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise rektörün göstereceği üç aday arasından Yükseköğretim Yürütme Kurulunca atanırlar.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Özel Statü verilen üniversitelerdeki öğretim elemanları ve diğer personel, diledikleri takdirde, eski statülerinde görevlerine devam edebilecekleri gibi, Üst Yönetim Kurulunca tespit edilen esas ve usullere göre sözleşmeli olarak da atanabilirler. Sözleşmeli olarak çalışanlardan isteyenlerin T.C. Emekli Sandığı ile ilişkileri devam eder.

c) Özel statü verilen üniversitelerin her birinde, o üniversitenin kendi özelliklerine ve kuruluş amacına uygun olarak gelişebilmesi, öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ve üniversitenin her türlü faaliyetleri sonucu yarattığı kaynaklarını etkili ve verimli bir biçimde kullanabilmesi amacı ile Üst Yönetim Kuruluna bağlı bir işletme hesabı tesis edilir.

İşletme hesabının başlıca gelir kaynağı, öğrenci başına gerçek maliyete göre tespit edilen öğrenim ücretidir. Bu ücretin bir kısmı Devlet, diğer kısmı öğrenciler tarafından karşılanır. Her eğitim-öğretim yılına ait öğrenci başına gerçek maliyetler, Üst Yönetim Kurulunun teklifi, Devlet Planlama Teşkilatının uygun görüşü ile Maliye ve Gümrük ve Millî Eğitim bakanlıkları tarafından birlikte belirlenir. Öğrenim ücretinin Devletçe karşılanacak kısmı ise, Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Öğrenci başına tespit edilen öğrenim ücretinin devletçe karşılanan kısmı için gerekli ödenekler ilgili üniversite katma bütçesinin transferler tertibine konur ve buradan işletme hesabına aktarılır. Aktarma, öğrencilerin kayıt sırasınada bütçe dairesi başkanlığından alacakları çeklerin öğrenciler tarafından işletme hesabına yatırılmasıyla gerçekleştirilir ve bunların toplamı her yıl iki eşit taksitte üniversiteye ödenir.

Öğrenim ücretinin öğrencilerce karşılanacak kısmı, kayıt sırasında öğrenciler tarafından işletme hesabına yatırılır. Bu kısmın öğrencilere ne ölçüde Devlet tarafından borç verileceği, ödeme usulleri ile bunları Devlete borçlanmak suretiyle ödemek isteyen öğrencilerin Devlete olan borçlarının ne şekilde ödeneceği, Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü ile Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İşletme hesabı, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir.

İşletme hesabının diğer gelir kaynaklarına, gider kalemlerine, harcama ve satın alma ile denetimine ilişkin usul ve esaslar, Yükseköğretim Kurulunun teklifi, Millî Eğitim Bakanlığının uygun görüşü ile Maliye ve Gümrük Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

d) Üst Yönetim Kurulu üyelerinin diğer görev ve yetkileri, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

“EK MADDE 20. — Hacettepe Çocuk Sağlığı Enstitüsü Vakfı, Hacettepe Tıp Merkezi Vakfı ve Hacettepe Üniversitesi Vakfı tarafından müştereken kurulmuş olan yükseköğretim kurumuna “Bilkent Üniversitesi” adı verilmiştir.”

“EK MADDE 21. — Millî Eğitim Bakanlığınca düzenlenen Lise Mezunlarına Meslek Edindirme (LİMME) programını başarıyla tamamlayanların, meslek yüksekokullarına geçiş şartları, intibakları ve eğitim-öğretim esasları Millî Eğitim Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 13 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun 6 ncı maddesi ile 2547 sayılı Kanuna eklenen, Ek 18 inci maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen yardım, 1991 yılında, Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesindeki yedek ödenek tertibinden yapılır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun 6 ncı maddesi ile eklenen Ek Madde 19'da tarif olunan ilk üst yönetim kurulunun rektör dışında kalan üyelerinin yarısının süresi üç yıldır. Bu üyeler seçimi takip eden otuz gün zarfında ad çekme suretiyle tespit edilir.

MADDE 9. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

